

Klasa: 004-01/11-03/01

Urbroj: 5030106-11-13

Zagreb, 13. listopada 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda

Na temelju članka 4. stavka 1. i članka 5. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (Narodne novine, br. 33/2002 i 92/2010) i članka 129. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda.

Uz Prijedlog odluke, Vlada Republike Hrvatske dostavlja i Prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske i Vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Davora Božinovića, ministra obrane i Pjera Šimunovića, državnog tajnika u Ministarstvu obrane.

Priloga: 2

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA
REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA**

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA

I. USTAVNA OSNOVA

Na temelju članka 7. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) pokreće se postupak za donošenje Odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu: Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim opredjeljenjem Republike Hrvatske, čime se naša država svrstava među odgovorne članice međunarodne zajednice koje su spremne preuzeti dio napora za ostvarenje opće sigurnosti.

Dosadašnje dvanaestogodišnje aktivno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama činilo je znatan dio napora koji su pridonijeli izboru Republike Hrvatske za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda za razdoblje 2008. - 2009. godine i ostvarenju jednog od strateških ciljeva Republike Hrvatske - ulasku u NATO.

U skladu s Odlukom o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda (Narodne novine, broj 152/2009) 116 pripadnika¹ Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjeluje u šest mirovnih misija Ujedinjenih naroda i to: devet vojnih promatrača u mirovnoj misiji u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP), sedam vojnih promatrača u mirovnoj misiji u Zapadnoj Sahari (MINURSO), dva stožerna časnika u mirovnoj misiji u Liberiji (UNMIL), dva vojna promatrača u mirovnoj misiji na Cipru (UNFICYP), jedan stožerni časnik u mirovnoj misiji u Libanonu (UNIFIL) te 95 pripadnika u mirovnoj misiji na Golanskoj visoravni (UNDOF).

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Odluka o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda (Narodne novine, broj 152/2009) regulira sudjelovanje u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda u 2010. i 2011. godini. Odlukom je odobreno sudjelovanje u mirovnoj misiji u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT), u Sudanu (UNMIS), u Liberiji (UNMIL), u Zapadnoj Sahari (MINURSO), u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP), na Cipru (UNFICYP), u Libanonu (UNIFIL) te na Golanskoj visoravni (UNDOF).

Na temelju navedene Odluke, pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske tijekom 2010. i 2011. godine sudjelovali su u osam mirovnih misija Ujedinjenih naroda. Sudjelovanje u mirovnoj misiji u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) zaključeno je u ožujku 2010. godine. U mirovnim misijama u Sudanu (UNMIS), u Liberiji (UNMIL) i na Cipru

---

¹ Podaci 10. rujna 2011.

(UNFICYP) tijekom 2010. godine došlo je do smanjenja broja sudionika. U kolovozu 2011. godine okončano je sudjelovanje u mirovnoj misiji u Sudanu (UNMIS) zbog prestanka mandata misije te uspostave nove mirovne misije UNMISS na tlu novonastale države Južni Sudan.

U usporedbi s 2009. godinom, Republika Hrvatska je u 2010. i 2011. godini smanjila broj mirovnih misija Ujedinjenih naroda, kao i ukupan broj angažiranog osoblja te se pristupilo koncentriranju snaga u manjem broju mirovnih misija Ujedinjenih naroda.

Budući da Odluka važi do 31. prosinca 2011. godine, predlaže se da Hrvatski sabor donese novu odluku kojom će se odobriti sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u sedam mirovnih misija Ujedinjenih naroda u 2012. i 2013. godini.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda na Golanskoj visoravni (UNDOF)

Po dogovorenem razdvajanju izraelskih i sirijskih snaga na Golanskoj visoravni 1974. godine, Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 350 uspostavljena je mirovna misija UNDOF (United Nations Disengagement Observer Force).

Zadaća misije je održavanje primirja između Izraela i Sirije, nadzor prekida neprijateljstava između izraelskih i sirijskih snaga te nadzor područja razdvajanja i isključenja, kako to predviđa Sporazum o prekidu djelovanja i razdvajanju snaga.

UNDOF je jedna od tri aktivne misije Ujedinjenih naroda u regiji Bliskog istoka. Osim nje, aktivne misije su UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) i UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon).

Trenutno je na snazi Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1994, od 30. lipnja 2011. godine, kojom se mandat mirovne misije UNDOF produljuje do kraja 2011. godine. Ovom Rezolucijom mandat misije je produljen u nepromijenjenom obliku s istom strukturom mirovnih snaga kao i u prethodnom razdoblju, no tekst rezolucije ipak ima nekoliko izmjena. U trećem se preambularnom paragrafu izražava snažna zabrinutost zbog incidenata koji su se dogodili u području misije 15. svibnja i 5. lipnja 2011. godine, premda se nikoga ne poziva na odgovornost za incidente. U operativnim paragrafima se strane u sukobu pozivaju na osiguranje nesmetanog kretanja osoblja Ujedinjenih naroda u ostvarenju mandata te u šestom paragrafu poziva se Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda da u svoje sljedeće izvješće uvrsti prosudbu i preporuke za eventualnu promjenu - uvećanje operativnih sposobnosti UNDOF-a za provedbu mandata.

Tenzije na političkoj razini i nadalje su glavno obilježje odnosa između Sirije i Izraela. Sirija inzistira na vraćanju suvereniteta na Golanu i potpunom izraelskom povlačenju na granice koje su prethodile ratu iz 1967. godine.

Nakon što su masovni prosvjedi u Egiptu i Tunisu u posljednjem kvartalu 2010. godine doveli do pada vladajućih garnitura u tim zemljama, nemiri su se domino efektom proširili čitavom regijom sjeverne Afrike i Bliskog istoka te su zahvatili i Siriju. Od prvih protesta i nemira koji su izbili sredinom ožujka 2011. godine u gradu Deraa, živote je izgubilo više od 1600 Sirijaca, tisuće su uhićene, a desetak je tisuća ljudi izbjeglo u Tursku.

Demonstracije su se proširile i na druge gradove Sirije, uključujući Homs i Baniyas te u manjoj mjeri Damask, a Vlada ih je okvalificirala oružanom pobunom.

Sirijske snage su 4. srpnja 2011. godine upale u grad Hamu, tri dana nakon što su se u tom gradu od početka ustanka održali najmasovniji prosvjedi protiv predsjednika Bashara al-Asada.

Zahtjevi prosvjednika odnose se na povećanje političkih sloboda i tranziciju u pravcu razvoja demokratskoga, slobodnoga i pluralističkoga društva, suzbijanje korupcije, borbu protiv siromaštva i stavljanje izvan snage Zakona o izvanrednim okolnostima koji je donesen 1963. godine.

Sirija je zemlja sa 21 milijunom stanovnika i velikom sunitskom većinom (74%) te kršćanskom i šijitsko-alavitskom manjinom (po 10% svaka). Predsjednik Bashar al-Assad posljednjih desetljeća zalagao se za promociju sekularističkog identiteta Sirije, nastojeći pridonijeti pacificiranju različitih vjerskih zajednica u regiji koju karakterizira postojanje velikih sektaških sukoba, kao što je vidljivo u susjednom Libanonu i Iraku.

Međutim, on je paralelno provodio koncentriranje političke moći u rukama članova svoje obitelji i alavitske zajednice koja je natprosječno zastupljena u vladi, vojsci i poslovnom vrhu. Šijitska manjina izražava prigovore o korupciji i nepotizmu, a prosvjedi su bili najveći na ruralnim prostorima sa šijitskom većinom. Opozicijsko vodstvo u svojim traženjima ističe težnju ka uspostavi multinacionalnoga, multietničkoga i religijski tolerantnoga društva.

Na konzultacijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o situaciji u Siriji, održanim 18. kolovoza 2011. godine, države članice složile su se oko potrebe implementacije najavljenih reformi te pozvale sirijske vlasti na hitan početak njihovog provođenja. Članice Vijeća sigurnosti iz Europske unije i SAD ponovile su potrebu za hitnim prestankom nasilja, oslobađanjem zatočenika i omogućavanjem neometanog pristupa medijima i humanitarnim djelatnicima. Najavljena je mogućnost usvajanja rezolucije Vijeća sigurnosti koja bi uključivala mjere pojačanoga pritiska na sirijske vlasti. Na konzultacijama o Siriji 25. kolovoza 2011. godine istaknuto je da nacionalne snage sigurnosti i dalje koriste prekomjernu silu protiv prosvjednika. Krajem kolovoza 2011. godine distribuirana su dva nacrt rezolucije o Siriji, britansko-američka, kojom se predviđa uvođenje ciljanih sankcija te alternativni ruski nacrt rezolucije.

Na području mirovne misije UNDOF, unatoč činjenici da su se prosvjedi i incidenti događali u blizini, nestabilna situacija u Siriji nije značajnije utjecala na sigurnost i rad pripadnika hrvatskog kontingenta.

Utjecaj na mirovnu misiju UNDOF imaju i odnosi između Izraela i Palestine², unutarnje političke prilike u Libanonu, sigurnosna situacija u Iraku i Iranu te u širem smislu težnja Kurda za autonomijom koja se reflektira na Tursku, Irak, Iran i Siriju.

Sagledavajući sve uočene rizike i prijetnje, mirovna misija na Golanskoj visoravni ocjenjuje se kao misija srednjeg rizika. U prosudbi mogućeg razvoja događaja za očekivati je kako će misija nastaviti djelovanje pod istim ili sličnim mandatom, uz mogućnost uvećanja operativnih kapaciteta UNDOF-a za provedbu mandata.

---

² Mogućnost podnošenja palestinskog zahtjeva za priznanje neovisnosti pred Općom skupštinom Ujedinjenih naroda najavljena je za rujansko zasjedanje Opće skupštine Ujedinjenih naroda.

Zapovjednici mirovnih snaga tijekom 2010. i 2011. godine su bili general bojnik Wolfgang Jilke iz Austrije te sadašnji zapovjednik general bojnik Natalio C. Ecarma III, iz Filipina, a sjedište misije se nalazi u kampu Faouar u Siriji.

Vojnu komponentu UNDOF-a čine ukupno 1043 pripadnika međunarodnih mirovnih snaga (Austrija 382, Kanada 2, Hrvatska 95, Indija 192, Japan 31 i Filipini 341).

S pripadnicima UNDOF-a u provedbi zadaća surađuje 76 vojnih promatrača iz misije UNTSO (United Nations Truce Supervision Organisation).

Oružane snage Republike Hrvatske sudjeluju u mirovnoj misiji UNDOF od 2008. godine. Prva su dvojica hrvatskih časnika upućena u misiju 13. svibnja 2008. godine, a prva postrojba veličine satnije upućena je početkom lipnja 2008. godine.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske raspoređeni su u stožer misije UNDOF i u sastavu su AUSBATT-a³. Ujedinjeni narodi su ponudili Republici Hrvatskoj da preuzme još četiri dužnosti, i to dužnost višeg stožernog časnika za operacije (od prosinca 2012. godine) te stožernih časnika za analize (od siječnja 2012. godine), za obuku (od rujna 2013. godine) i za vojno osoblje (od prosinca 2013. godine).

S obzirom na značaj ove misije u okvirima mirovnih nastojanja na cjelokupnom bliskoistočnom prostoru, mogućnosti stjecanja iskustava koja mogu unaprijediti sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske, te postojanje kontinuiteta uspješne suradnje s Republikom Austrijom u sklopu čije bojne djeluje hrvatski kontingent, predlaže se nastaviti sa sudjelovanjem u ovoj mirovnoj misiji, s time da se broj sudionika poveća na do 110 kako bi bili u mogućnosti odgovoriti na eventualne zahtjeve za uvećanje operativnih kapaciteta do kojih bi moglo doći slijedom preporuka Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda i odluka Vijeća sigurnosti.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL)

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 425/426, od 19. ožujka 1978. godine, radi verificiranja izraelskog povlačenja iz Libanona, održanja mira i sigurnosti, te asistiranja Vladi Libanona u uspostavi uprave na cijelom državnom teritoriju. Mandat misije je nadzor prekida neprijateljstava, pružanje pomoći libanonskoj vojsci u razmještanju na jugu Libanona te pomoć humanitarnim organizacijama u sigurnom povratku raseljenih osoba.

Trenutno je na snazi Rezolucija 2004 (2011), od 30. kolovoza 2011. godine, kojom je Vijeće sigurnosti jednoglasno produljilo mandat misije za godinu dana, odnosno do 31. kolovoza 2012. godine. Mandat misije je nepromijenjen, UNIFIL i dalje ima zadaću osigurati da prostor između takozvane „Blue Line” koja razdvaja Izrael i Libanon i rijeke Litani bude slobodan od prisustva neodobrenoga osoblja, oružja i opreme. Misija u provedbi navedene zadaće usko surađuje s Oružanim snagama Libanona. Vijeće je u izjavi pohvalilo pozitivnu ulogu UNIFIL-a čijim je prisustvom i suradnjom s Oružanim snagama Libanona stvoreno novo strategijsko okružje na jugu Libanona.

---

³ AUSBATT - Austrijska bojna

U siječnju 2011. godine Libanon se našao u novim političkim problemima, nakon što je Hezbollah srušio vladu zbog dugotrajnih prijevora oko UN-ove istrage ubojstva bivšega premijera Rafika Haririja. Teško dogovorena Vlada premijera Saada Haririja, sina ubijenog premijera, pala je 12. siječnja 2011. godine, nakon više mjeseci sukoba Hezbollaha i UN-ovog Specijalnog tribunala za Libanon. Zemlja se našla u najtežoj političkoj krizi od 2008. godine.

Nakon gotovo petomjesečne krize prouzročene neslaganjem vodećih političkih skupina u Libanonu, početkom srpnja 2011. godine formirana je nova libanonska vlada na čelu s premijerom Najibom Mikatijem.

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda Ban ki-Moon izrazio je vjeru da će nova vlada omogućiti Libanonu razrješenje brojnih sigurnosnih, ekonomskih i političkih izazova, da libanonski vođe trebaju preuzeti odgovornost za održavanje političkog procesa koji se temelji na dijalogu i suradnji. Predsjednik Michel Suleiman i premijer Najib Mikati smatraju se najzaslužnijim za uspješno okončanje dugotrajnih pregovora koji su uslijedili nakon raspada vlade koju je vodio Saad Hariri.

Problematika Specijalnog suda za Libanon (STL)⁴ i dalje ostaje jedno od ključnih pitanja na unutarnjoj političkoj sceni Libanona. Određivanje stajališta prema ovom sudu ujedno je i glavna točka prijepora između vladajuće i opozicijske koalicije. Unatoč odbijanju suradnje hezbollahovih zastupnika s STL-om, premijer Mikati pokazao je dobru volju za suradnjom s STL-om, kako bi se provela implementacija rezolucija Vijeća sigurnosti. Na redovnim konzultacijama Vijeća sigurnosti o stanju na Bliskom istoku rečeno je kako su 9. kolovoza 2011. godine libanonske vlasti obavijestile Posebni tribunal za Libanon da nisu u stanju uhititi i transferirati optužene za atentat na premijera Rafiqa Haririja. Optužnice s uhiđenim naložima za četiri pripadnika Hezbollaha Posebni sud za Libanon predao je libanonskim vlastima 30. lipnja 2011. godine.

Pad Vlade nacionalnog jedinstva i pet mjeseci potrebnih Mikatiju da formira novu vladu, još je više produbila političku podijeljenost zemlje te stavila institucije Libanona u svojevrsno stanje mirovanja, što se najviše odrazilo na ekonomske prilike u zemlji. Nadalje, u razdoblju nefunkcioniranja Vlade i unatoč naporima LAF-a (Libanese Armed Force) sigurnosna situacija u Libanonu se pogoršala, rezultirajući mnogobrojnim sigurnosnim incidentima. Istovremeno, događanja u Siriji još više povećavaju podjeljenost zemlje te izgleda da Libanon bude gurnut u sektaške sukobe.

Prema izjavama u javnosti te na svojim sastancima, premijer Mikati i ministar obrane Ghosn izrazili su opredjeljenost Rezoluciji SCR 1701 (2006) i potporu misiji UNIFIL u južnom dijelu Libanona. U tom smislu, 13. srpnja 2011. godine na poziciji Ujedinjenih naroda Ras al-Naqoura održan je tripartitni sastanak pod vodstvom zapovjednika UNIFIL-a general-bojnika Alberto Asarta Cuevas-a, na kojem su nazočili visoki predstavnici LAF-a i IDF-a.

Unatoč javno iskazanim jamstvima, moguće je da se nakon uspostave nove vlade i objavljenih optužnica STL-a, situacija u području mirovne misije pogorša, promatrajući niz incidenata, kao i incident prema talijanskim snagama zabilježen 27. svibnja 2011. godine.

---

⁴ Specijalni sud za Libanon je međunarodni sud za procesuiranje odgovornih za ubojstvo bivšeg premijera Libanona Rafika Haririja 14. veljače 2005. Sjedište Suda je u Leidschendamu, blizu Haaga/Nizozemska, s uredom u Beirutu.

Prema prosudbama, u ovom trenutku niti Hezbolah niti Izrael nemaju interesa za izazivanjem provokacija na području južnog Libanona, odnosno za kršenjem prekida vatre. Hezbolah je punu pozornost posvetio formiranju vlade, kao i konsolidaciji vlade na području kontrole čitave zemlje. Kao prvi korak, Hezbolah će nastojati biti involviran u sigurnosne i administrativne strukture zemlje te uspostaviti strategiju borbe protiv optužnica STL-a.

S druge strane, Izrael nastavlja svoju budnost te je proveo do sada najveću vježbu na tlu Izraela koja uključuje sve civilne i vojne komponente. Prema navodima iz medija, IDF (Israel Defence Force) premješta svoj anti-raketni sutav „*Iron Dome*“ prema sjevernoj granici u blizini Haife. Procjenjuje se da će Izrael poštivati prekid sukoba sve dok Mikatijeva vlada bude poštivala Rezoluciju SCR 1701 (2006). Bitno je istaknuti da se ne može isključiti izbijanje sukoba između Izraela i Libanona, s obzirom na daljnji razvoj događanja u regiji, naročito u Siriji.

LAF nastavlja dobru suradnju s UNIFIL-om na svim razinama prema planu za 2011. godinu, iako se u perspektivi ne isključuje lošija suradnja s časnicima na nižoj taktičkoj razini, što se ogleda u svjetlu formiranja vlade pod vodstvom bloka 8. March.

Pitanje pomorske granice i eksploatacija nafte i plina pitanje je koje u bliskoj budućnosti može imati za posljedicu pogoršanje sigurnosne situacije u Libanonu.

Prema nekim izvorima Libanon je počinio niz diplomatskih pogrešaka tijekom 2007. godine kada je u bilateralnim razgovorima s Ciprom određivao točke ekonomske zone pomorskog dobra. S druge strane, Izrael je niz takvih pogrešaka iskoristio u određivanju svoga viđenja pomorske granice tijekom nedavnih bilateralnih razgovora s Ciprom.

Sigurnosno stanje unutar zone odgovornosti misije UNIFIL i dalje se ocjenjuje kao mirno ali nestabilno, ne bilježe se značajniji sigurnosni događaji niti sigurnosni incidenti unutar zone odgovornosti UNIFIL-a. Postrojbe UNIFIL-a redovno obnašaju zadaće.

Republika Hrvatska u misiji UNIFIL sudjeluje od srpnja 2007. godine. Tijekom 2010. i 2011. godine u mirovnu misiju se na rok od godinu dana upućivao po jedan pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske, na dužnost voditelja analitičkog tima za naoružane elemente analitičkog odsjeka Obavještajne uprave zapovjedništva misije UNIFIL.

S obzirom na povezanost triju misija na Bliskom istoku, a pogotovo sudjelovanje kontingenta Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji UNDOF, kao i s obzirom na specijaliziranu poziciju obavještajnog analitičara, svrhovito je nastaviti sudjelovanje u ovoj mirovnoj misiji. Predlaže se da se Odlukom odobri sudjelovanje do četiri pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Libanonu (UNIFIL).

Mirovna misija Ujedinjenih naroda na Cipru (UNFICYP)

Mirovna misija Ujedinjenih naroda na Cipru (UNFICYP) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 186, od 4. ožujka 1964. godine, s inicijalnom svrhom preveniranja daljnjih sukoba između grčke i turske zajednice na Cipru i normalizacije odnosa. Nakon državnog udara 1974. godine, mandat UNFICYP-a proširen je na nadzor primirja i crte razgraničenja, pružanje humanitarne pomoći te održavanje 'buffer' zone između snaga Turske i turskih Ciprana na sjeveru i grčkih snaga na jugu. Nastojanja u

cilju konačnog rješenja ciparskog konflikta i ponovnog ujedinjenja otoka do sada nisu uspjela, iako su se odnosi dviju zajednica ciparskog otoka tijekom godina vidno unaprijedili te su, posebno od 2008. godine, intenzivirani pregovori lidera dviju zajednica o ujedinjenju otoka na osnovi dviju zona i političke ravnopravnosti. Mandat misije se produljuje svakih šest mjeseci od njezine uspostave do danas. Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1986 (2011) produljen je mandat mirovne misije do 15. prosinca 2011. godine. Rezolucijom se ujedno pozdravlja dosadašnji napredak u pregovorima i pozivaju strane na intenzivnije razgovore. Tijekom 2011. godine situacija je bila stabilna i bez oružanih incidenata.

U srpnju 2011. godine bilo je prijetnji da će turska strana upotrijebiti silu u sprečavanju prelazaka granice na moru, no sve je ostalo samo na demonstraciji snage slanjem brodova obalne straže u blizini granične crte.

MOLO tim u kojemu sudjeluju pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u svakodnevnom je konzultacijama sa UNPOL-om te se kroz pregovore s vojskom turskih Ciprana, policijom i lokalnim vlastima obiju strana situacija drži pod kontrolom.

Zapovjednik snaga u misiji (Force Commander) je kontraadmiral Mario Sánchez Debernardi iz Perua. Misija ukupno broji 929 pripadnika uniformiranog osoblja, uključujući 860 pripadnika vojnih postrojbi i 69 policajaca, a potporu čini 39 pripadnika međunarodnog civilnog osoblja i 113 djelatnika lokalnog civilnog osoblja.

Mirovna misija na Cipru (UNFICYP) procijenjena je kao misija niske rizičnosti, a sigurnosne rizike predstavljaju minska polja unutar zone razdvajanja (koja su ograđena i obilježena) te prosvjedi i incidenti koji su se uglavnom događali u ljetnim mjesecima kada se obilježavaju godišnjice tragičnih pogibija pripadnika grčke etničke zajednice.

Republika Hrvatska u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda na Cipru (UNFICYP) sudjeluje od rujna 2004. godine, u sklopu mađarsko-slovačkog kontingenta. Do kraja mjeseca rujna 2010. godine u misiji su bila raspoređena 4 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, dok je tijekom 2011. godine broj sudionika smanjen na dva.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske na dužnosti vojnih promatrača obavljali su zadaće kao MOLO (Military Observer Liaison Officer) časnici za vezu koji održavaju vezu s vojskama obiju strana, istražuju veće incidente i pokušavaju rješavati probleme posredovanjem i pregovaranjem.

S obzirom na značaj ove misije kao jedine misije Ujedinjenih naroda na tlu Europe, NATO članstvo obje zemlje uključene u prijepor, kontinuitet sudjelovanja u mirovnoj misiji od 2004. godine, suradnju sa slovačkom i mađarskom stranom u sklopu kontingenta, mogućnost unaprjeđenja sposobnosti stjecanjem iskustava u ovoj misiji, nisku rizičnost te pozitivan razvoj pregovora u cilju rješavanja ciparskog pitanja, predlaže se nastavak sudjelovanja s mogućnošću upućivanja do četiri pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO)

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti broj 690, od 29. travnja 1991. godine, nakon što je 1988. godine postignut dogovor između Maroka i Fronte Polisario⁵ koji predviđa tranzicijski period za pripremu referenduma u kojemu će stanovništvo Zapadne Sahare moći birati između neovisnosti i integracije s Marokom. Mandat misije obuhvaća: nadziranje prekida vatre, evidentiranje smanjenja marokanskih postrojbi u području, motrenje ograničavanja postrojbi Maroka i Fronte Polisario na dodijeljena područja, identificiranje i registraciju kvalificiranih glasača, organiziranje i osiguranje slobodnog i pravednog referenduma te objavu rezultata i reduciranje ugroza od neeksplozivnih minsko-eksplozivnih sredstava.

Kako organizacija referenduma iz političkih razloga nije bila moguća do danas, mandat misije dopunjen je promatranjem prekida vatre i provedbom mjera za jačanje povjerenja.

U redovitom godišnjem izvješću Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda Vijeću sigurnosti o stanju u Zapadnoj Sahari za 2011. godinu ocjenjeno je da nijedna od strana u sukobu, Maroko i Fronta Polisario, nije u proteklih godinu dana poduzela korake koji bi ukazivali na mogućnost postizanja prihvatljivog kompromisa. Glavni tajnik predlaže tri moguća rješenja za nastavak pregovora između Maroka i Fronte Polisario. Prvo rješenje predlaže uključivanje u pregovore predstavnika cjelokupne populacije Zapadne Sahare (političke struje koje ne pripadaju Fronti Polisario), drugo rješenje predlaže stranama u sukobu pronalaženje zajedničkih stavova te obvezu traženja odobrenja cijele populacije za poduzimanje mjera koje određuju budućnost Zapadne Sahare, treće rješenje predviđa usmjeravanje na upravljanje teritorijem bez određivanja konačnog statusa u budućnosti. Pregovori između Maroka i Fronte Polisario za razrješenje konflikta u Zapadnoj Sahari, vođeni tijekom 2010. i 2011. godine, uz posredništvo Ujedinjenih naroda i sudjelovanje susjednih država Mauritanije i Alžira, završeni su bez dogovora. U zaključnoj izjavi istaknuto je da je trenutni status quo, uzimajući u obzir cijenu i rizike njegova održavanja, neodrživ na dulji vremenski period. Maroko je predložio široku autonomiju kao rješenje statusa Zapadne Sahare, dok se Polisario zalaže za provedbu referenduma o samoodređenju koji bi uključivao i neovisnost Zapadne Sahare. Kralj Maroka Muhamed VI. iskazao je punu potporu nastojanjima Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda i njegovog izaslanika u ponovnom pokretanju pregovora. Polisario je sa svoje strane također iskazao spremnost za uključivanje u novi krug pregovora te ponovo iskazao volju za punu implementaciju rezolucija Ujedinjenih naroda o Zapadnoj Sahari, uključujući sudjelovanje u novoj rundi izravnih pregovora, uz uvjet poštivanja neotuđivog prava naroda Sahare (Saharawi people) na samoodređenje i neovisnost.

U posljednjem održanom krugu pregovora, u svibnju 2011. godine u New Yorku, nije postignut pomak u odnosu na prijašnje stanje, tako da se suprotstavljene strane, Fronta Polisario i Maroko, i nadalje nalaze na svojim prijašnjim pozicijama.

---

⁵ Fronta Polisario – pobunjenički pokret naroda Saharawi koji nastoji okončati marokansku okupaciju bivše španjolske kolonije, teritorija Zapadne Sahare u sjeverozapadnoj Africi. Nakon španjolskog povlačenja i podjele Zapadne Sahare između Maroka i Mauritanije 1976. godine, Fronta Polisario je relocirana u Alžir koji je organizaciji pružio bazu i vojnu pomoć. Nakon što je Mauritanija sklopila mir sa Polisariom, Maroko je zauzeo djelove teritorija koje je zaposjedala Mauritanija. 1991. godine Polisario je prihvatio mirovni plan Ujedinjenih naroda za Zapadnu Saharu koji predviđa referendum Zapadne Sahare o samoodređenju.

U srpnju 2011. godine Marokanci su na referendumu glasali za novi Ustav kojim se namjeravaju uravnotežiti ovlasti u korist premijera i vlade, nakon što je kralj Muhamed VI. odlučio raspisati referendum potaknut „arapskim proljećem“ i željom Marokanaca za reformama. Marokanski suveren je jedan od prvih arapskih čelnika koji je uzeo u obzir revoluciju u regiji i već u ožujku 2011. godine najavio ustavne reforme. Iako i nakon reformi kralj ostaje nadređen svima, preraspodjelom ovlasti premijer stječe pravo raspuštanja Zastupničkog doma parlamenta, što je do sada bilo u isključivoj nadležnosti kralja.

Zapovjednik snaga u misiji je general bojnik Zhao Jingmin iz Kine. Misija ukupno broji 230 uniformiranih pripadnika, uključujući 20 pripadnika vojnih postrojbi u ulozi zaštitnih snaga Ujedinjenih naroda, 6 policajaca, 204 vojna promatrača, a potporu čini 98 osoba u sastavu međunarodnog civilnog osoblja, 161 osoba u civilnom stožeru i 20 volontera. Sigurnosna situacija u području djelovanja mirovne misije bila je relativno mirna, uz određene napetosti. U području odgovornosti MINURSO-a nije bilo značajnijih kršenja potpisanih sporazuma, a prekid neprijateljstava se poštuje. Nije bilo sigurnosnih ugroza prema osoblju i resursima MINURSO-a.

U drugoj polovici travnja 2011. godine došlo je do pogoršanja sigurnosne situacije u okruženju Zapadne Sahare zbog situacije u Maroku. Naime, došlo je do samoubilačke akcije u Marakeshu, u kojoj je poginulo 14 osoba, među kojima je bilo i stranih državljana. Marakesh je jedna od najznačajnijih turističkih destinacija u Maroku. U prilog tvrdnji o pogoršanju sigurnosne situacije u Maroku idu i najave razmještanja elitnih postrojbi iz Zapadne Sahare u unutrašnjost Maroka, navodno u cilju borbe protiv krijumčarenja i organiziranog kriminala.

Opća situacija na području odgovornosti TS⁶ Oum Dreyga, TS Awsard, TS Tifariti, TS Mahbasa i TS Smara je mirna i stabilna. Još uvijek je na snazi zabrana patroliranja pravicima koji prolaze područjem Mauritanije, iz sigurnosnih razloga. TS koji se nalaze na istočnoj strani BERM-a⁷ nastavljaju s provedbom zadaća nadzora i patroliranja područjem Zone razdvajanja (Buffer strip) na zahtjev marokanske strane.

Prijetnja globalnog terorizma odražavala se i na sigurnosnu situaciju u okruženju misije MINURSO te se procjenjuje da Zapadna Sahara može biti vrlo pogodna za razvoj terorističkih aktivnosti u budućnosti.

Osim navedenoga, sigurnosni rizici u mirovnoj misiji MINURSO vezani su za postojanje visoke koncentracije zaostalih mina i neeksplodiranih ubojnih sredstava, opasnost od fizičkih ozljeda (tijekom ophodnje po lošem terenu) i opasnost od ugriza zmija otrovnica i škorpiona. Zbog velikog osciliranja temperatura tijekom dana i noći te čestog snažnog vjetra koji nosi oštra pješčana zrna, bio je povećan rizik od njihova utjecaja na ljudstvo i opremu.

Oružane snage Republike Hrvatske u ovoj mirovnoj misiji sudjeluju od prosinca 2002. godine. Njihove zadaće u misiji su ophodnje u području odgovornosti promatračke postaje, zadaće zrakoplovnog časnika – kontrola leta u području odgovornosti te zadaće službujućeg časnika na postaji.

---

⁶ Team Site – Terenska postaja

⁷ Berm Zapadne Sahare (također poznat kao Moroccan Wall – Marokanski zid) je približno 2700 km duga obrambena struktura, pretežno pješčani zid koji se proteže kroz Zapadnu Saharu i jugoistočni dio Maroka. Predstavlja crtu razdvajanja između prostora koji nadzire Maroko i dijela koji je pod nadzorom Fronte Polisario.

S obzirom na činjenicu da se misija nalazi u sjeverno-afričkom prostoru, koji aktualnim događajima dobiva još više na važnosti, kontinuitet sudjelovanja od 2002. godine, mogućnost unaprijeđenja sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske stjecanjem iskustava u ovoj misiji te nisku rizičnost, predlaže se nastavak sudjelovanja u dosadašnjem opsegu u mirovnoj misiji u Zapadnoj Sahari (MINURSO).

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Liberiji (UNMIL)

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Liberiji (UNMIL) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1509, 19. rujna 2003. godine, s ciljem potpore implementaciji sporazuma o primirju između Vlade Liberije i stranaka 'Lurd' (Liberians United for Reconciliation and Democracy) i 'Model' (Movement for Democracy in Liberia), provođenja istrage o povredama njegovih odredbi, zaštite osoblja i objekata Ujedinjenih naroda, potpore humanitarnih aktivnosti i zaštite ljudskih prava, podupiranja sigurnosne reforme i implementacije mirovnog procesa. Mandat misije je podupiranje implementacije Sporazuma o primirju i mirovnog procesa, zaštita osoblja i objekata Ujedinjenih naroda, civila i aktivnosti humanitarnog karaktera, kao i pomoć u procesu reforme sigurnosnog sustava Liberije, uključujući obuku policijskih snaga i ustrojavanje novih, restrukturiranih vojnih snaga.

Zapovjednik snaga u misiji je general bojnik Muhammad Khalid (Pakistan). U području misije angažirano je ukupno 9369 pripadnika vojnog osoblja, od čega 7931 pripadnik postrojbi, 134 vojna promatrača i 1344 civilna policajaca. Potporu pružaju 434 pripadnika međunarodnog civilnog osoblja, 986 pripadnika lokalnog osoblja i 225 volontera Ujedinjenih naroda.

Za Vladu Liberije i UNMIL ključnim problemima i dalje ostaju posljedice građanskog rata i uloga Liberije u pobuni u Sierra Leoneu, velik broj izbjeglog stanovništva u susjednim zemljama, velika količina zaostalog oružja, ruinirana ekonomija i infrastruktura, siromaštvo, korupcija, visoka nezaposlenost i niski stupanj pismenosti stanovništva.

Procjenjuje se da se AFL (Armed Forces of Liberia – Oružane snage Liberije) i LNP (Liberia National Police – Nacionalna policija Liberije) unatoč financijskoj i ekspertnoj potpori međunarodnih organizacija dosta sporo približavaju stupnju stabilnih snaga koje mogu osigurati javni red i mir. Nakon ustrojavanja elitne policijske postrojbe ERU (Emergency Response Unit), LNP se usredotočuje na ustrojavanje PSU (Police Support Unit).

Stanje sigurnosti u Liberiji relevantna tijela Ujedinjenih naroda ocjenjuju mirnim, ali nestabilnim. Posebno je naglašena uloga vojnih i policijskih snaga u provedbi predsjedničkih i parlamentarnih izbora planiranih za kraj 2011. godine. Kolovoz 2011. godine spomenut je kao početak izborne kampanje, dok bi novoizabrani elementi vlasti u Liberiji trebali preuzeti odgovornost u siječnju 2012. godine. Očekuje se izmjena izbornog zakona prema kojoj bi kandidat za predsjednika morao prebivati u Liberiji pet godina.

Područja uz granice sa susjednim zemljama su mirna i bez incidenata. Nakon što se bivši predsjednik Laurent Gbagbo predao međunarodnim snagama, 11. travnja 2011. godine, Obala Bjelokosti formalno je izašla iz višemjesečne političke i sigurnosne krize. Tijekom krize u Liberiju je došao veliki broj izbjeglica iz te susjedne zemlje. Po pitanju stanja u drugim zemljama u regiji, procjenjuje se da bi Gvineja, u slučaju negativnog scenarija u nadolazećim izborima, mogla postati novo krizno žarište, što bi, uz eventualne poremećaje

stabilnosti vezane uz provedbu predstojećih izbora u Liberiji, moglo jako utjecati na ukupnu sigurnosnu situaciju u Zapadnoj Africi.

U misiji UNMIL sigurnosno stanje je bilo mirno, ali nestabilno, a na isto je posebno utjecala visoka stopa kriminala. Područje odgovornosti misije je karakterizirao kontinuirani, ali vrlo spori napredak u poboljšanju sigurnosne situacije. Sigurnosni rizici u mirovnoj misiji UNMIL bili su vezani za postojanje velike grupacije naoružanih paravojnih skupina (bivših ratnika), nepovoljne klimatske uvjete, opasnost od zaraznih bolesti, visoku stopu kriminaliteta, ometanje procesa razoružanja, demobilizacije, reintegracije i povratka raseljenih osoba.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjeluju u mirovnoj misiji UNMIL od listopada 2003. godine. Tijekom 2010. godine, u mirovnoj misiji bilo je raspoređeno ukupno pet pripadnika, a tijekom 2011. godine broj sudionika u misiji smanjen je na dva pripadnika.

Kako je mirovna misija u Liberiji dosta stabilna očekuje se da bi nakon provedenih izbora krajem 2011. godine moglo doći do značajnog smanjenja broja vojnog osoblja.

Stoga se predlaže nastavak sudjelovanja u mirovnoj misiji s do dva pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, u svojstvu stožernih časnika. Nastavak sudjelovanja u mirovnoj misiji UNMIL predstavljao bi za Republiku Hrvatsku uspješno završen ciklus sudjelovanja u mirovnoj misiji od uspostave misije do prestanka potrebe za vojnom komponentom u strukturi mirovne misije.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Južnom Sudanu (UNMISS)

Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda, na sjednici održanoj 8. srpnja 2011. godine, dan prije formalnog proglašenja nezavisnosti Južnog Sudana, usvojilo je Rezoluciju 1996 (2011) kojom se na teritoriju Južnog Sudana uspostavlja misija UNMISS (United Nations Mission in the Republic of South Sudan) na rok od godinu dana s intencijom obnove mandata prema potrebi na daljnje razdoblje.

Rezolucija detaljno navodi petnaest elemenata mandata ove misije, koji se mogu podvesti u tri osnovne skupine: potpora konsolidiranju mira i jačanju dugoročne izgradnje države i gospodarskog razvoja, pružanje potpore Vladi Južnog Sudana u području sprječavanja sukoba i zaštite civila te pružanje potpore Vladi Južnog Sudana u razvijanju kapaciteta za održavanje sigurnosti, uspostavi vladavine prava te jačanju sigurnosnog i pravosudnog sektora. UNMISS će imati snagu od 7000 pripadnika vojnog osoblja, uključujući časnike za vezu i stožerne časnike te 900 pripadnika civilne policije, uz odgovarajuću civilnu komponentu.

Jedno od preostalih otvorenih pitanja je nadzor nad granicom između (sjevernog) Sudana i Južnog Sudana. Zbog protivljenja Khartouma, Rezolucija u operativnom dijelu ne daje UNMISS-u nadležnost za razmještanje na sjevernom dijelu granice, niti za praćenje pogoršane sigurnosne situacije u sudanskim pokrajinama Južni Kordofan i Plavi Nil, gdje se i dalje vode borbe između sudanskih snaga i SPLA (Sudan People Liberation Army).

Procjenjuje se da novu misiju čeka prilično nesigurna situacija u zemlji i široj regiji, iako režim u Khartoumu nije dovodio u pitanje osamostaljenje Južnog Sudana. Razina

nesigurnosti je visoka, a postojeće ugroze se mogu povećavati u slučaju intenziviranja unutarnjih među-frakcijskih i među-etničkih sukoba. U međunarodnoj zajednici prevladava stajalište da Južni Sudan bez strane pomoći neće moći stvoriti trajnu državnu strukturu, niti potaknuti gospodarski rast, bez obzira na bogate prirodne resurse koje posjeduje. Mandat UNMISS-a sadrži značajnu sastavnicu izgradnje mira i rano sudjelovanje u misiji može se iskoristiti kao temelj za razvoj gospodarske suradnje između Republike Hrvatske i nove države Južni Sudan.

UNMISS će naslijediti misiju Ujedinjenih naroda UNMIS koja je bila uspostavljena 2005. godine sa sjedištem u Khartoumu, nakon potpisivanja Sveobuhvatnog mirovnog sporazuma između sjevera i juga Sudana, koji je okončao dvadesetogodišnji sukob te otvorio put održavanju referenduma na kojem su u siječnju 2011. godine stanovnici Južnog Sudana izabrali neovisnost.

Posebni predstavnik Glavnog tajnika i čelnik misije UNMISS je Hilda Johnson iz Norveške. Hilda Johnson je iskusna diplomatkinja koja je vodila mirovne pregovore sjevera i juga Sudana te odigrala ključnu ulogu u sklapanju Sveobuhvatnog mirovnog sporazuma 2005. godine kojim je okončan dugogodišnji građanski rat u toj zemlji.

Južni Sudan, 9. srpnja 2011. godine, proglasio je neovisnost, odvajanjem od ostatka Sudana, postajući najmlađa država. Na svečanosti proglašenja u Jubi, na dužnost predsjednika nove države prisegnuo je dotadašnji predsjednik Južnog Sudana, Salva Kiir, te potpisao privremeni Ustav. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda obećao je snažnu potporu Ujedinjenih naroda u izgradnji efikasnih institucija vlasti istodobno naglasivši velike izazove pred Južnim Sudanom, duboko siromaštvo, nedostatak temeljne infrastrukture, neizgrađene institucije vlasti i uprave te političku nestabilnost. Potencijali leže u velikim prirodnim resursima, površini obradive zemlje i gornjim tokovima rijeke Nil.

Uspostavom misije UNMISS počela je likvidacija misije UNMIS sa sjedištem u Khartoumu, kojoj je mandat istekao 9. srpnja 2011. godine, te time tranzicija i preuzimanje funkcija i djelomično osoblja od strane nove misije. Vijeće sigurnosti zatražilo je od Glavnog tajnika da transferira potrebno osoblje i logističke funkcije UNMIS-a u Južni Sudan te da istodobno otpočne proces pozivanja zemalja članica na davanje snaga za misiju UNMISS.

Izvjesno je da će se od zemalja davateljica zatražiti dodatne zračne snage te inženjerske postrojbe za horizontalne konstrukcije, s ciljem povećanja mobilnosti svih vojnih i policijskih snaga u misiji. Od svih snaga koje će se upućivati u misiju tražit će se da u misiju dođu bez geografskih ograničenja, kako bi se u svakom trenutku mogle koristiti na bilo kojem dijelu teritorija Južnog Sudana.

Prethodnica UNMISS-a, mirovna misija Ujedinjenih naroda UNMIS, sa sjedištem u Khartoumu, uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1590, od 24. ožujka 2005. godine, s mandatom nadzora i potpore provedbi implementacije Sveobuhvatnog mirovnog sporazuma (CPA) koji su potpisale Vlada Sudana i SPLM (Sudan People Liberation Movement), najznačajnija političko-vojna grupacija Južnog Sudana. Potpisivanjem Sporazuma, okončan je dvadesetogodišnji sukob između sjevera i juga Sudana.

Na teritoriju Sudana od 2006. godine egzistira i misija UNAMID, hibridna UN/AU⁸ misija s mandatom nadziranja i razrješavanja darfurske krize, ograničena na područje Darfura. Posljednji kvartal 2010. godine protekao je u znaku priprema za referendum u Sudanu, planirane za 2011. godinu. Referendumom Južnog Sudana o neovisnosti i referendumom o pripadnosti sporne pokrajine Abyei odlučivalo se o tome hoće li doći do odvajanja juga od sjevera Sudana i, u slučaju odvajanja Juga, kojem dijelu će pripasti naftom bogata pokrajina Abyei.

Referendum u Južnom Sudanu je održan 9. siječnja 2011. godine, a u skladu s očekivanjima većina se glasača opredijelila za neovisnost te je vrlo visoki postotak glasača podržao odcjepljenje. Održavanje najavljenog separatnog referenduma za Abyei prolongirano je s nedefiniranim terminom.

Unatoč prethodnoj najavi o vrlo izvjesnom tehničkom produljenju mandata misije UNMIS za dodatna tri mjeseca, do 10. listopada 2011. godine, mandat misije okončan je zbog toga što sudanska Vlada u Khartoumu nije prihvatila tehničko produljenje mandata. Rezolucijom Vijeća sigurnosti 1997, od 11. srpnja 2011. godine, misija je zaključena i od Glavnog tajnika Ujedinjenih naroda, zatraženo je da se omogući tranzicija osoblja, opreme i ostalih resursa misije UNMIS na novouspostavljene mirovne misije UNMISS (Južni Sudan) i UNISFA (Abyei).

Rezolucijom 1990, od 27. lipnja 2011. godine, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda ustrojilo je još jednu novu mirovnu misiju na tlu Sudana; UNISFA (United Nations Interim Security Force for Abyei⁹). UNISFA se ustrojava s privremenim mandatom u trajanju od šest mjeseci, mandat će biti ocijenjen i eventualno produljen nakon tri mjeseca. Sigurnosne će snage činiti 4200 vojnika (4100 iz Etiopije i 100 međunarodni stožer), 50 civilnih policajaca te potreban broj civilnog osoblja u potpori. Mandat misije je nadzor povlačenja Oružanih snaga Sudana i Narodno-oslobodilačke vojske Sudana (Oružane snage južnog Sudana) te potpuno razoružanje Abyeia, izuzev UNISFA i Abyei lokalne policije, sudjelovanje u relevantnim tijelima regije Abyei sukladno Sporazumu potpisanom u Addis Abebi, 20. lipnja 2011. godine, pružanje tehničke pomoći u djelovanju međunarodnih partnera na području razminiranja te osiguravanje isporuke humanitarne pomoći, osnaživanje sposobnosti Abyei lokalne policije kroz programe obuke i koordinacije, u slučaju potrebe, u suradnji s Abyei lokalnom policijom, osiguravanje infrastrukture za crpljenje i transport nafte. Mirovna misija ima mandat u skladu sa člankom VII Povelje Ujedinjenih naroda - nametanje mira. Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjelovali su u mirovnoj misiji u Sudanu (UNMIS) od travnja 2005. godine i uspostave misije do kolovoza 2011. godine, kada je i posljednji, slijedom gašenja misije, pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske repatriiran u Republiku Hrvatsku.

Prijedlog je da se Republika Hrvatska uključi u novu mirovnu misiju Ujedinjenih naroda na području Južnog Sudana (UNMISS) jer će misija biti izazovna s obzirom na mandat i ulogu u izgradnji nove države Južni Sudan. Sudjelovanje u misiji UNMISS bilo bi na tragu dosadašnjih mirovnih napora koji se ulažu u unaprjeđenje sigurnosti ovog dijela Afrike, gdje su pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske prisutni od početka uspostave prve misije Ujedinjenih naroda na teritoriju Sudana 2005. godine. Procjenjuje se da će misija, iako u neizvjesnijim i nestabilnijim uvjetima te nešto viši stupanj rizika od prethodne, pružati

---

⁸ AU – Afrička unija

⁹ U skladu s odlukom Međunarodnog arbitražnog suda iz 2009. godine regija Abyei ima površinu 10460 kvadratnih kilometara.

mogućnost za stjecanje iskustava koja bi mogla biti korisna za Oružane snage Republike Hrvatske.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP)

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 47, od 21. travnja 1948. godine, te Rezolucijom broj 91, od 30. ožujka 1951. godine. Misija je počela s radom u travnju 1951. godine.

Mandat misije UNMOGIP je osigurati primjenu postojećeg prekida vatre i suzdržavanja od neprijateljstava u svim područjima sukoba do povlačenja svih naoružanih snaga na njihovo područje i pozicije.

Zapovjednik misije (Chief Military Observer) je general bojnik Kim Moon Hwa (Republika Koreja). Misija broji 42 vojna promatrača kojima potporu pruža 23 pripadnika međunarodnog civilnog osoblja i 48 pripadnika lokalnog civilnog osoblja.

Nema značajnijih promjena u odnosima dviju zemalja i unaprjeđenju političke i sigurnosne situacije. U odnosima Indije i Pakistana u proteklom razdoblju nije bilo pomaka ili novih inicijativa, posebno u rješavanju Kašmirskog pitanja.

Teroristički napadi i dalje se događaju. Sigurnosne prilike su i dalje jako narušene, a gradovi su posebno nesigurni.

U svom obraćanju Glavnoj skupštini Ujedinjenih naroda, 28. rujna 2010. godine, ministar vanjskih poslova Indije, S. M. Krishna, pozvao je Pakistan da ispuni svoju obvezu u sprječavanju terorista da koriste teritorij Pakistana u svom djelovanju protiv Indije. Istakao je da su provincije Jammu i Kashmir, sastavni dijelovi Indije, najčešća meta takvih terorističkih aktivnosti koje sponzorira Pakistan. Naglasio je da bi pridržavanje tih obveza znatno smanjilo deficit povjerenja koji sprječava razvoj boljih bilateralnih odnosa između Indije i Pakistana.

Ministar vanjskih poslova Pakistana, Makhdoom Shah Mehmood Quershi, pred Glavnom skupštinom Ujedinjenih naroda je rekao da je njegova zemlja voljna uključiti se u dijalog s Indijom, u cilju iznalaženja prihvatljivog rješenja za spor u Kašmiru. Izrazio je zabrinutost stanjem u dijelu Kašmira pod upravom Indije, ustvrdivši kako su tijekom kolovoza i rujna 2011. godine snage sigurnosti Indije na tom području ubile preko 100 osoba.

Sigurnosna situacija u području djelovanja UNMOGIP-a tijekom 2010. i 2011. godine bila je obilježena s nekoliko incidenata vezanih uz djelovanje protuvladinih elementa u Pakistanu. Incidenti su bili prvenstveno usmjereni prema pakistanskim sigurnosnim snagama. Broj incidenata je rastao u skladu s dinamikom provedbe vojnih operacija pakistanskih oružanih snaga usmjerenih protiv Talibana i njihovih saveznika u sjevernim i zapadnim područjima Pakistana.

Pripadnicima misije savjetovan je krajnji oprez te limitirano kretanje i izbjegavanje svih mjesta mogućih potencijalnih ciljeva militanata. Aktivnosti su se odvijale normalno, uz povećane mjere sigurnosti i obvezno nošenje zaštitne opreme (kaciga i zaštitni prsluk).

Na području Pakistana, pa tako i Islamabada, postojala je mogućnost za terorističke napade kao odgovor na operacije pakistanskih sigurnosnih snaga u Pakistanu. Neposredno nakon likvidacije Bin Laden, situacija u Pakistanu nije se značajnije promijenila. Militanti su uputili nekoliko prijetnji, poglavito usmjerenih ka pakistanskim autoritetima, kao i prema Sjedinjenim Američkim Državama. Pojačan je nadzor snaga sigurnosti u svim dijelovima zemlje, a posebno u većim gradovima.

Ekonomsko-politička situacija u zemlji je i dalje loša, pri čemu je dobar dio zemlje bez električne energije i po 18 sati na dan, što dodatno podiže tenzije među stanovništvom. Mirovna misija UNMOGIP bila je procijenjena kao misija umjerene rizičnosti. Sigurnosni rizici bili su vezani za porast terorističkih i protuterorističkih aktivnosti u području mirovne misije, opasnosti od fizičkih ozljeda (prilikom patroliranja po lošem terenu), visinske bolesti, Dengue groznice i kolere.

Oružane snage Republike Hrvatske sudjeluju u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) od kolovoza 2002. godine.

Zadaće pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske su ophodnje u područjima postaja, zadaće na promatračkim postajama, obilazak pakistanskih vojnih postrojbi i utvrđivanje trenutnog stanja aktivnosti, popunjenosti i razmještaja duž LoC¹⁰, posjete susjednim postajama Ujedinjenih naroda radi održavanja kontakta i koordinacije provedbe zajedničkih zadaća u području te provedba istraga u slučaju kada se bilo koja od suprotstavljenih strana žali na kršenje sporazuma o prekidu vatre.

Tijekom mandata pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji, neki od njih su obnašali stožerne dužnosti u zapovjedništvu misije, kao što su časnik za obuku, personalni časnik, operativni časnik i časnik za političke, odnosno vojne informacije.

Uzimajući u obzir kontinuitet sudjelovanja u navedenoj misiji te značaj hrvatske kontribucije UNMOGIP-u tijekom devetogodišnjeg razdoblja, uključujući i zauzimanje pozicija zapovjednika i zamjenika zapovjednika UNMOGIP-a, jedne od najstarijih misija Ujedinjenih naroda uopće, predlažemo nastavak sudjelovanja u mirovnoj misiji u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) u dosadašnjem opsegu.

IV. POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za provedbu ove Odluke bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske, na razdjelu Ministarstva obrane, u skladu s predviđenim projekcijama financijskog plana Ministarstva obrane za 2012. i 2013. godinu.

---

¹⁰ Line of Control - crta razdvajanja indijskih i pakistanskih vojnih snaga

PRIJEDLOG

Na temelju članka 4. stavka 1. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (Narodne novine, br. 33/2002 i 92/2010), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici održanoj _____ 2011. godine donio je

ODLUKU**O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE
U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA****I.**

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u 2012. i 2013. godini upućuju se, uz mogućnost rotacije, u sljedeće mirovne misije Ujedinjenih naroda:

- na Golansku visoravan (UNDOF)	- do 110 pripadnika
- u Libanon (UNIFIL)	- do četiri pripadnika
- na Cipar (UNFICYP)	- do četiri pripadnika
- u Zapadnu Saharu (MINURSO)	- do osam pripadnika
- u Liberiju (UNMIL)	- do dva pripadnika
- u Južni Sudan (UNMISS)	- do osam pripadnika
- u Indiju i Pakistan (UNMOGIP)	- do deset pripadnika.

II.

Vlada Republike Hrvatske utvrdit će trajanje rotacije, broj i organizacijsku strukturu pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske za mirovne misije iz točke I. ove Odluke za svaku rotaciju.

III.

Obvezuje se Ministarstvo obrane da jedanput godišnje izvjesti Odbor za obranu Hrvatskoga sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama iz točke I. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

OBRASLOŽENJE

Točkom I. određuje se da Hrvatski sabor donosi odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda. Pravni temelj za donošenje odluke Hrvatskoga sabora je članak 7. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske koji propisuje da Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći njezine granice ili djelovati preko njezinih granica na temelju Odluke Hrvatskoga sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u članku 4. stavku 1. na istovjetan način uređuje ovo područje. U 2012. i 2013. godini pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije, moguće je uputiti u sedam mirovnih misija Ujedinjenih naroda.

Točkom II. ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da utvrđuje trajanje rotacije, broj i organizacijsku strukturu pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz točke I. ove Odluke za svaku mirovnu misiju. Rotacije u pravilu traju godinu dana, no Vladi Republike Hrvatske se omogućuje odrediti duljinu trajanja, ovisno o mandatu pojedine mirovne misije, kao i u slučajevima nepredviđenih promjena mandata koje mogu nastupiti tijekom provedbe mirovne misije. Vlada Republike Hrvatske određivat će za svaku rotaciju strukturu i broj pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, s time da broj može biti u okviru broja pripadnika utvrđenih u točki I. ove Odluke.

Točkom III. obvezuje se Ministarstvo obrane jedanput godišnje izvijestiti Odbor za obranu Hrvatskoga sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama iz točke I. ove Odluke.

Točkom IV. utvrđuje se dan stupanja na snagu ove Odluke.

Republika Hrvatska
Predsjednik

Na temelju članka 7. stavka 5. i članka 100. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine”, broj 85/10 - pročišćeni tekst) te članka 4. stavka 1. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu („Narodne novine” broj 33/02 i 92/10), na prijedlog ministra obrane, donosim

ODLUKU
o prethodnoj suglasnosti

I.

Ovom Odlukom dajem prethodnu suglasnost na Nacrt prijedloga Odluke Hrvatskog sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda, u tekstu koji je sastavni dio dopisa ministra obrane (KLASA: 018-01/11-02/2; URBROJ: 512-01-11-110 od 7. listopada 2011.).

II.

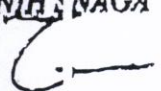
Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 807-04/11-01/36
URBROJ: 71-03/2-11-02

Zagreb, 10. listopada 2011.

PREDsjedNIK REPUBLIKE
PREROVNI ZAPOVJEDNIK
ORUŽANIH SNAGA

sc. Ivo Josipović